

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός γνωμοδοτήσεως 274/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Α')
Συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2017**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Κωνσταντίνος Κηπουρός,
Αγγελική Καστανά, Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια : Εμμανουέλα Πανοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : Το υπ' αριθ. πρωτ. 2/40490/ΔΕΠ/13-11-2017 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής, «Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού, Διεύθυνση Εισοδηματικής Πολιτικής, Τμήμα Γ'.

Ερώτημα : Ερωτάται αν ισχύουν και παράγουν έννομες συνέπειες, μισθολογικές ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται σε Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, υπογραφείσα μεταξύ της διοίκησης κρατικού νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου και του σωματείου εργαζομένων αυτού, εφόσον οι ανωτέρω ρυθμίσεις αποκλίνουν από τις ρυθμίσεις του ν.4354/2015, με τις οποίες καθορίζονται τα μισθολογικά ζητήματα των υπαλλήλων του Δημοσίου, των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και των ΝΠΙΔ που επιχορηγούνται από δημόσιους πόρους.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό :

1. Με το από 23-5-2017 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού περιήλθε σε γνώση της ερωτώσας Υπηρεσίας ότι μεταξύ της Διοίκησης του κρατικού ΝΠΙΔ «Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών-Ο.Α.Κ.Α. Σπύρος Λούης» και του Σωματείου Εργαζομένων του φορέα αυτού υπεγράφη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για τα έτη 2017-2018, στην οποία περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για μισθολογικά θέματα. Σημειώνεται ότι μέχρι 31-12-2012, οι όροι αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στο ανωτέρω κρατικό ΝΠΙΔ καθορίζονταν με Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1876/1990.

2. Η ερωτώσα Υπηρεσία αναφέρεται στις διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4024/2011, της περίπτωσης 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 και του άρθρου 7 του ν.4354/2015, με τις οποίες οι αποδοχές των εργαζομένων στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ, στα ΝΠΔΔ, στα ΝΠΙΔ που ανήκουν στο στενό και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα καθώς και στις λοιπές δημόσιες επιχειρήσεις, με εξαίρεση τα ΝΠΙΔ του ν.3864/2010 (Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ.), καθορίζονται από το νόμο.

3. Στη συνέχεια η ως άνω Υπηρεσία αναφέρεται στην υπ' αριθμ.2/85127/0022/22-11-2012 εγκύκλιο του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων στα ΝΠΙΔ, ως εξής: «Από την ημερομηνία αυτή (1-1-2013) παύουν να ισχύουν όλες οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας, καθώς και όλες οι διατάξεις νόμων, οι υπουργικές, κανονιστικές εν γένει ή διαιτητικές αποφάσεις, καθώς και οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης κλπ, κατά το μέρος που ρυθμίζουν τις αποδοχές του προσωπικού των παραπάνω νομικών προσώπων». Στην ίδια ως άνω εγκύκλιο ορίζεται, επίσης, ότι από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4024/2011 εκτός από αυτές της παραγράφου 2, σχετικά με το ανώτατο όριο αποδοχών.

4. Στην προκειμένη περίπτωση, η Διοίκηση και το Σωματείο Εργαζομένων του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών-Ο.Α.Κ.Α. «Σπύρος Λούης», το οποίο είναι ΝΠΙΔ που ανήκει στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Β' του ν.4024/2011 και του άρθρου 7 παρ. στ' του ν. 4354/2015 δεδομένου ότι α) επιχορηγείται σε τακτική βάση από τον προϋπολογισμό του Κράτους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του ετήσιου προϋπολογισμού του και β) ανήκει το Κράτος κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου σκοπού, εποπτεία διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης, προέβησαν στην κατάρτιση και υπογραφή διετούς Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ) για τα έτη 2017-2018, με την οποία καθόρισαν τους όρους αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων του εν λόγω νομικού προσώπου, κατά τρόπο διαφορετικό από τον προβλεπόμενο από τις προαναφερόμενες διατάξεις. Ειδικότερα:

α) Υπάρχει διαφοροποίηση σε ότι αφορά την προσωπική διαφορά (που δημιουργήθηκε από τη διαφορά των αποδοχών των υπαλλήλων στις 31-12-2015 με αυτές που έλαβαν από 1-1-2016) η οποία μειώνεται από οποιαδήποτε μελλοντική αύξηση των αποδοχών των υπαλλήλων. Στη Σ.Σ.Ε. δεν προβλέπεται τέτοια μείωση. β) Υπάρχει διαφοροποίηση σε ότι αφορά τους δικαιούχους (ειδικότητες και χώρος απασχόλησης) του επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, σε σχέση με το νομικό πλαίσιο του άρθρου 18 του ν.4354/2015. γ) Προβλέπεται καταβολή επιδομάτων εορτών και άδειας, με βάση τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας, ενώ τα επιδόματα αυτά έχουν καταργηθεί με βάση τις διατάξεις του ν.4093/2012. δ) Αυξάνεται το ποσοστό της αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης σε 60%, ποσοστό που υπερβαίνει το αντίστοιχο της εργατικής νομοθεσίας (ν.2112/1920, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του ν.4093/2012).

5. Κατά την άποψη της ερωτώσας Υπηρεσίας, το μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του ως άνω ΝΠΙΔ καθορίζεται ευθέως από τις διατάξεις του κεφ. Β' του ν.4354/2015 και συνεπώς δεν είναι δυνατή η υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας με την οποία καθορίζονται μισθολογικά θέματα με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές.

Δεδομένου, όμως, ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση τίγονται αφενός ζητήματα αμιγώς μισθολογικού περιεχομένου, αφετέρου γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος η ερωτώσα Υπηρεσία προβληματίζεται σχετικά με την ισχύ και

εφαρμογή των προαναφερόμενων σημείων της Σ.Σ.Ε. που αποκλίνουν από τις σχετικές ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015, και γενικότερα για την ισχύ μισθολογικών διατάξεων σε Σ.Σ.Ε. που αποκλίνουν από τις σχετικές ρυθμίσεις του νόμου.

Κατόπιν τούτων η Υπηρεσία υπέβαλε το παρόν ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στο άρθρο 31 του ν. 4024 /2011 Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο-βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015 (Α' 226), όπως ίσχυε πριν από την κατάργησή του με το άρθρο 34 του ν.4354/2015, ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 31 Αναλογικές ρυθμίσεις για νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα

1. α) Στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους,.... ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανώνυμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314) όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του ν. 3899/2010 (Α' 212), με εξαίρεση τα Ν.Π.Ι.Δ. του ν. 3864/2010 (Α' 119) και άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Α' 152), εφαρμόζεται ανώτατο όριο μέσου κατά κεφαλή κόστους αμοιβών προσωπικού σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους....β)... 2.... 3. Για τους εργαζόμενους στους φορείς της υποπαραγράφου 1α με σχέση εργασίας αορίστου ή ορισμένου χρόνου, το ανώτατο όριο των μηνιαίων τακτικών αποδοχών για κάθε εκπαιδευτική κατηγορία ΥΕ, ΔΕ, ΤΕ και ΠΕ ισούται με το αντίστοιχο ανώτατο όριο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου για τους υπαλλήλους με αντίστοιχη σχέση εργασίας (ιδιωτικού δικαίου αορίστου ή ορισμένου χρόνου) στο Δημόσιο. Για τα διευθυντικά στελέχη των ως άνω φορέων που εργάζονται σε θέσεις ευθύνης, αντίστοιχες των θέσεων Τμηματάρχη, Διευθυντή και Γενικού

Διευθυντή του παρόντος Κεφαλαίου, το ανώτατο όριο μηνιαίων τακτικών αποδοχών ισούται με το αντίστοιχο ανώτατο όριο που προκύπτει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου για τους κατέχοντες θέση Τμηματάρχη, Διευθυντή ή Γενικού Διευθυντή στο Δημόσιο. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού μπορεί να εξαιρούνται κλάδοι ή ειδικότητες των φορέων της υποπαραγράφου 1α από τα ανώτατα όρια μηνιαίων τακτικών αποδοχών που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια της παρούσης παραγράφου, εφόσον, σε κάθε περίπτωση, το μέσο κατά κεφαλή κόστος των πάσης φύσεως αποδοχών, επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών γενικά, δεν υπερβαίνει τα όρια που ορίζονται στην επόμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου.

4. Το μέσο κατά κεφαλή κόστος των πάσης φύσεως αποδοχών, επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών γενικά, εξαιρουμένων των εργοδοτικών εισφορών, των φορέων της υποπαραγράφου 1α του παρόντος άρθρου, απαγορεύεται να υπερβαίνει τα χίλια εννιακόσια (1.900) ευρώ το μήνα. Αν με την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, προκύπτει μέσο κατά κεφαλή κόστος των πάσης φύσεως αποδοχών, επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών γενικά του πάσης φύσεως προσωπικού του φορέα, μικρότερο του 65% του μέσου κατά κεφαλή αντίστοιχου κόστους του φορέα, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την 31.12.2009, ισχύει ως όριο, το ως άνω όριο του 65%.5...

6. Οι φορείς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υποχρεούνται με το πέρας εκάστου τριμήνου και εντός είκοσι ημερών να υποβάλλουν στην Ειδική Γραμματεία ΔΕΚΟ αναλυτικά ποσοτικά στοιχεία για τον έλεγχο τήρησης των ανωτέρω περιορισμών. Σε περίπτωση που προκύπτει υπέρβαση των περιορισμών αυτών οι φορείς υποχρεούνται σε περικοπές το επόμενο τρίμηνο ώστε αφ' ενός να συμμορφωθούν στα επιβαλλόμενα όρια και αφ' ετέρου να αποκαταστήσουν την υπέρβαση του προηγούμενου τριμήνου. Σε περίπτωση επιχορήγησης του φορέα από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, και εάν διαπιστωθεί μη συμμόρφωση του οργανισμού σύμφωνα με τα ανωτέρω, διακόπτεται αυτοδικαίως η επιχορήγηση του. Η εκ μέρους των οργάνων διοίκησης των φορέων της παραγράφου 1 παράλειψη αποκατάστασης των υπερβάσεων των ορίων αποδοχών που ορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου συνιστά αδικοπραξία σε βάρος του Δημοσίου για την αποκατάσταση της οποίας τα όργανα διοίκησης ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με τον φορέα της

παραγράφου 1. (Οι παράγραφοι 5 και 6 διατηρούνται σε ισχύ μέχρι 31.12.2018 με το άρθρο 34 ν.4354/2015, ΦΕΚ Α 176/16.12.2015, με το οποίο ορίζεται ότι: « Για τον υπολογισμό του ποσοστού που αναφέρεται στην παράγραφο 5 της ως άνω διάταξης λαμβάνονται υπόψη όλες οι μισθολογικές και μη μισθολογικές παροχές. Η ευθύνη εφαρμογής των διατάξεων αυτών ανήκει στη διοίκηση των φορέων». 7....8. Το μέσο κατά κεφαλή κόστος αποδοχών των φορέων της παραγράφου 1, όπως καθορίζεται με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου, ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής. 9. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κεφαλαίου καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη ή ρήτρα ή όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που καθορίζει αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές που υπερβαίνουν τα ανώτατα κατά περίπτωση όρια που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους».

7. Με την **υποπαράγραφο Γ.1. εδάφ.12 του ν.4093/2012** Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 (Α'222), όπως ίσχυε μέχρι 31-12-2015, δηλαδή μέχρι την κατάργησή της δυνάμει των άρθρων 34 και 35 του ν. 4354/2015, ορίζονταν τα εξής:

«12. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του ν. 3899/2010

(Α'212). Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, οι οποίες μπορούν να ανατρέχουν στην έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, μπορούν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2». (Η περίπτωση 12 καταργήθηκε από 1.1.2016 δυνάμει των άρθρων 34 και 35 ν.4354/2015,ΦΕΚ Α 176/16.12.2015).

8. Στο **άρθρο 14** του ν.4270/2014 Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις(Α' 143), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 14

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, οι κάτωθι όροι έχουν την ακόλουθη έννοια: «α. Δημόσιος τομέας: περιλαμβάνει τη Γενική Κυβέρνηση, τα εκτός αυτής νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και τις εκτός αυτής δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α'314)... β. Γενική Κυβέρνηση: περιλαμβάνει τρία υποσύνολα, εφεξής αποκαλούμενα υποτομείς: της Κεντρικής Κυβέρνησης, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ΟΚΑ),... Οι φορείς εκτός Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται στους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης (εφεξής «λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης»), προσδιορίζονται, ανά υποτομέα, από το Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και αποτελούν ξεχωριστά νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης ή από ΟΤΑ. γ. Υποτομέας της Κεντρικής Κυβέρνησης: περιλαμβάνει την Κεντρική Διοίκηση και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, καθώς και τις Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές που έχουν νομική προσωπικότητα... δ.... ε... στ. Κεντρική Διοίκηση ή Δημόσιο ή Κράτος:...».

9. Στα **άρθρα 7 και 34** του ν. 4354/2015 Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων (Α'176), που περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο Β', με τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών» και αναφέρεται ειδικότερα στις μισθολογικές ρυθμίσεις των υπαλλήλων του Δημοσίου, των

Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και των Δ.Ε.Κ.Ο. του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (Α' 314), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 7 Πεδίο εφαρμογής

«1. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου :α)..., β)... γ) ...,δ) ...ε).....,στ) των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος, ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α.- κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους- ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους,..., ζ)....,η)...., θ)...., ι)....».

Άρθρο 34 Καταργούμενες διατάξεις

«Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται: α. Οι διατάξεις των άρθρων 12 έως 25, 28, 29, 30 του Ν. 4024/2011, καθώς και οι κατ' εξουσιοδότηση αυτών εκδοθείσες υπουργικές αποφάσεις, και με την επιφύλαξη της παραγράφου η' του άρθρου 33 του νόμου αυτού, του άρθρου 31 με την επιφύλαξη της περίπτωσης α' του άρθρου 33 του παρόντος και 32 με την επιφύλαξη της παραγράφου β' του άρθρου 33 του παρόντος. β. Η περίπτωση 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παρ. Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012. γ... δ. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, κατά το μέρος που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή κατά το μέρος που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο θέματα που διέπονται από αυτόν».

10. Στο **άρθρο 16** του ν.4472/2017 Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις(Α' 74) ορίζεται ότι:

Άρθρο 16 Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις

«1. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 1876/1990 (Α'27) η φράση «Όσο διαρκεί η εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής» αντικαθίσταται με τη φράση Έως το τέλος του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής». 2. Στην παρ. 6 του άρθρου 37 του ν. 4024/2011(Α' 226) η φράση «όσο διαρκεί η εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου

Δημοσιονομικής Στρατηγικής.» αντικαθίσταται με τη φράση «έως το τέλος του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής».

11. Στο άρθρο πέμπτο του ν. 4475/2017 Κύρωση της τροποποιημένης Συμφωνίας για την ίδρυση της Γενικής Επιτροπής Αλιείας για τη Μεσόγειο, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και άλλες διατάξεις (Α'83) ορίζεται ότι:

Άρθρο πέμπτο Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 1876/1990 (Α 27) αντικαθίσταται ως εξής: «Έως το τέλος του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής η επιχειρησιακή συλλογική σύμβαση εργασίας υπερισχύει σε περίπτωση Συρροής με κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας και πάντως δεν επιτρέπεται να περιέχει όρους εργασίας δυσμενέστερους για τους εργαζόμενους από τους όρους εργασίας εθνικών συλλογικών συμβάσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του νόμου αυτού.». 2. Η παρ. 6 του άρθρου 37 του ν. 4024/2011 (Α 226) αντικαθίσταται ως εξής: «6. Η εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 11 του ν. 1876/1990 αναστέλλεται έως το τέλος του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής.».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Με τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ.1α του ν. 4024/2011, στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που ανήκουν στο κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων οργανισμών και ανώνυμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, όπως αυτό ισχύει, με εξαίρεση τα Ν.Π.Ι.Δ. του ν. 3864/2010 (Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και του άρθρου 1 του ν. 3986/2011 (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου), ορίστηκε ότι εφαρμόζεται ανώτατο όριο μέσου κατά κεφαλή κόστους αμοιβών προσωπικού σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους του ως άνω νόμου. Ως κρατικό νομικό

πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, κατά την έννοια του ν. 4024/2011 (και ήδη του ν.4354/2015), νοείται κάθε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο α) επιχορηγείται σε τακτική βάση από τον προϋπολογισμό του κράτους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του ετήσιου προϋπολογισμού του και β) ανήκει στο ελληνικό δημόσιο κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής του. Το ανώτατο αυτό όριο μέσου κατά κεφαλή κόστους αμοιβών προσωπικού, πάσης φύσεως αποδοχών, επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών γενικά, εξαιρουμένων των εργοδοτικών εισφορών, ορίστηκε στην παράγραφο 4 του ίδιου ως άνω άρθρου (31 παρ. 4 ν. 2024/2011) στο ποσό των 1900 ευρώ μικτά ή έως το όριο ποσοστού 65% του μέσου κατά κεφαλή κόστους πάσης φύσεως αποδοχών επιδομάτων, αποζημιώσεων και αμοιβών γενικά του πάσης φύσεως προσωπικού του φορέα, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί κατά την 31.12.2009. Τυχόν αυξήσεις ή μειώσεις στις αποδοχές των εργαζομένων που επέρχονται κατ' επιταγή των ανωτέρω διατάξεων υλοποιούνται κατά τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 29 του ίδιου νόμου (31 παρ. 7 ν. 4024/2011 που παραπέμπει στο άρθρο 29 του ίδιου νόμου). Σύμφωνα δε με την παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου 31 του ν. 4024/2011, από την έναρξη ισχύος του παρόντος Κεφαλαίου καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη ή ρήτρα ή όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που καθορίζει αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές που υπερβαίνουν τα ανώτατα κατά περίπτωση όριο που ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους.

13. Με το άρθρο πρώτο, παράγραφος Γ', υποπαράγραφος Γ1 περίπτωση 12 του ν. 4093/2012, ορίστηκε ότι οι ανωτέρω διατάξεις του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης τους, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, καθώς και ότι από την έναρξη

ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2. Η προαναφερθείσα διάταξη του ν. 4093/2012 καταργήθηκε με το άρθρο 34 ν. 4354/2015 λόγω του επαναπροσδιορισμού του μισθολογικού και βαθμολογικού καθεστώτος των υπαλλήλων του Δημοσίου εν γένει με τον τελευταίο νόμο.

14. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι με τις προαναφερόμενες διατάξεις επιχειρήθηκε η μισθολογική και βαθμολογική εξομοίωση των εργαζομένων στο στενό και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ειδικότερα, επιχειρήθηκε η μισθολογική και βαθμολογική εξομοίωση των εργαζομένων στα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημοσίου τομέα με αυτή, των εργαζομένων στο στενό δημόσιο τομέα, κατ' ουσία με το ν. 4093/2012 καθόσον με τον νόμο αυτό επιβάλλεται αναλογική εφαρμογή των διατάξεων περί βαθμολογικού και μισθολογικού καθεστώτος των υπαλλήλων του στενού δημοσίου τομέα στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημοσίου τομέα, εξατομικευμένα πλέον ανά υπάλληλο, εν αντιθέσει με την προηγούμενη νομοθετική ρύθμιση του άρθρου 31 ν. 4024/2011 δυνάμει της οποίας εξισώνονταν μόνο το ανώτατο όριο των μηνιαίων τακτικών αποδοχών ανά εκάστη εκπαιδευτική κατηγορία (ΥΕ, ΔΕ, ΤΕ και ΠΕ) με καθορισμένα "πλαφόν" αμοιβών στο ποσό των 1900 ευρώ ή στο όριο του 65% του μισθολογικού κόστους επί του προϋπολογισμού εκάστου νομικού προσώπου.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις των άρθρων 7 έως 34 του ν. 4354/2015 επαναπροσδιορίζεται η μισθολογική και βαθμολογική κατάσταση και εξέλιξη των μόνιμων και δόκιμων πολιτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου του δημοσίου τομέα, όπως οι υπάλληλοι αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 7, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο κράτος κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού κα ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους (άρθρο 7 περ. στ). Με τον ως άνω νόμο καταργήθηκε επίσης το άρθρο 31 ν.4024/2011 (δυνάμει άρθρου 34 σε συνδυασμό με άρθρο 35 ν.4354/2015) πλην των διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 αυτού που διατηρούνται σε ισχύ μέχρι 31.12.2018 (άρθρο 33 ν. 4354/2015). Οι εν λόγω διατάξεις ισχύουν από 1.1.2016.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν.4354/2015 ορίζεται η έκταση εφαρμογής του ενιαίου μισθολογίου, στο οποίο υπάγονται όλοι οι μόνιμοι πολιτικοί δημόσιοι υπάλληλοι, καθώς και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου του δημόσιου τομέα, όπως οι υπάλληλοι αυτοί προσδιορίζονται στο ανωτέρω άρθρο.

15. Εξάλλου, με τον ν. 1876/1990 «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 27), ο οποίος, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτού, αφορά σε «όλους όσους εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε οποιονδήποτε ημεδαπό ή αλλοδαπό εργοδότη, επιχείρηση, εκμετάλλευση ή υπηρεσία του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στη γεωργία, κτηνοτροφία και συναφείς εργασίες, καθώς και οι κατ' οίκον εργαζόμενοι» (παρ. 1), ρυθμίσθηκαν καθολικά τα ζητήματα που αφορούν στο περιεχόμενο και στα είδη των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων, υπογραφή και θέση τους σε ισχύ, στη δέσμευση και στον χρόνο ισχύος τους και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Ειδικότερα, στο άρθρο 19 του ως άνω νόμου ορίσθηκε ότι οι διατάξεις αυτού του νόμου ισχύουν και για τους εργαζόμενους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο, ν.π.δ.δ. και ο.τ.α., εφ' όσον δεν αποκλείονται από τη φύση τους και με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων ως προς τον εργοδότη. Από πλευράς των εργαζομένων οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας της κατηγορίας αυτής υπογράφονται από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων ανάλογης βαθμίδας, ενώ σε περίπτωση αδυναμίας υπογραφής συλλογικής σύμβασης εργασίας λόγω έλλειψης συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων, οι όροι εργασίας καθορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου υπουργού, εφ' όσον πρόκειται για εργαζόμενους στο Δημόσιο και του Υπουργού Οικονομικών και του εποπτεύοντος υπουργού για εργαζόμενους στα ν.π.δ.δ. και ο.τ.α.

Όπως, επίσης, προαναφέρθηκε, με την παράγραφο 9 του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, από 1.1.2012 καταργήθηκε κάθε γενική ή ειδική διάταξη ή ρήτρα ή όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που καθορίζει αποδοχές και πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές που υπερβαίνουν τα ανώτατα κατά περίπτωση όρια του νόμου αυτού, ενώ με τον ν. 4093/2012 επιχειρήθηκε η πλήρης μισθολογική και βαθμολογική εξομοίωση των εργαζομένων στα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου

δημοσίου τομέα με την ισχύουσα για τους εργαζόμενους στο στενό δημόσιο τομέα και τέλος, με τον ν. 4354/2015 ορίστηκε ρητά ότι το ενιαίο μισθολόγιο εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα εν γένει.

Ενόψει των ανωτέρω μετά την ισχύ των ανωτέρω νόμων δεν καταλείπεται πεδίο εφαρμογής μισθολογικών ρυθμίσεων με συλλογικές συμβάσεις εργασίας για τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα εν γένει.

16. Περαιτέρω, στους νόμους 4472/2017 και 4475/2017 περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για ζητήματα που συναρτώνται άμεσα με την εφαρμογή του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής που υιοθετήθηκε με το ν.4336/2015. Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου πέμπτου του ν.4475/2017, που αφορά στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, ορίζεται ότι η αναστολή των αρχών της επεκτασιμότητας και της ευνοϊκότερης ρύθμισης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας αποσυνδέεται από το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής και θα ισχύσει έως την ολοκλήρωση του τρέχοντος προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, δηλαδή έως τις 20.8.2018. Πάντως, οι μισθολογικές ρυθμίσεις του ν.4354/2015 που αφορούν στο προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο κράτος, κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, εξακολουθούν να ισχύουν κανονικά και μετά τη ψήφιση των ανωτέρω νόμων.

17. Στη συγκεκριμένη περίπτωση από το διδόμενο ιστορικό προκύπτει ότι το «Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών (ΟΑΚΑ)- ΣΠΥΡΟΣ ΛΟΥΗΣ» είναι ΝΠΙΔ που ανήκει στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7 του κεφαλαίου Β' του ν.4354/2015, με δεδομένο ότι α) επιχορηγείται σε τακτική βάση από τον προϋπολογισμό του Κράτους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του ετήσιου προϋπολογισμού του και β) ανήκει το Κράτος κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου σκοπού, εποπτεία διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης. Η Διοίκηση και το σωματείο εργαζομένων του ανωτέρω νπιδ προέβησαν στη σύναψη και υπογραφή της από 14-2-2017 Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ), με την οποία καθορίστηκαν οι όροι αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων του εν λόγω νπιδ, κατά τρόπο διαφορετικό από τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις των νόμων 4024/2011,

4093/2012 και 4354/2015, όπως ειδικότερα εκτίθεται στο ιστορικό του ερωτήματος.

Όπως, όμως, προκύπτει από την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, το μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του ως άνω ΝΠΙΔ καθορίζεται ευθέως από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του ν.4354/2015 και συνεπώς δεν είναι δυνατή η υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας με την οποία καθορίζονται μισθολογικά θέματα με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές. Και τούτο διότι, πρόκειται για νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το οποίο ανήκει στο δημόσιο τομέα, κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής του, πληρούνται δε όλα τα κριτήρια για τη ένταξή του στο δημόσιο τομέα της χώρας (βλ. ΔΕφΘεσ/κης 244/2015, ΤΝΠ Νόμος). Ως εκ τούτου το υπό εξέταση νπιδ, ως οργανισμός δημόσιου χαρακτήρα, υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7 του ν.4354/2015 και στο προσωπικό του εφαρμόζονται από την 1^η-1-2016 οι διατάξεις του ενιαίου μισθολογίου του Δημοσίου.

18. Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται επίσης, ότι η ρύθμιση των μισθολογικών θεμάτων και οι όροι αμοιβής του προσωπικού του Δημοσίου, των νπιδ, των ΟΤΑ και των νπιδ που ανήκουν στο δημόσιο τομέα κατά τις διακρίσεις του νόμου, έχει εξαιρεθεί από τη συλλογική αυτονομία κατά την περίοδο των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής, όπως τούτο συνάγεται από τις ρυθμίσεις των νόμων που θεσπίστηκαν σε εφαρμογή των δεσμεύσεων που προέκυπταν από τα ανωτέρω προγράμματα. Κατ' ακολουθία, σε περίπτωση απόκλισης του περιεχομένου Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας από τις ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' του ν.4354/2015, οι σχετικές προβλέψεις των Σ.Σ.Ε. δεν ισχύουν και δεν παράγουν έννομες συνέπειες.

Απάντηση

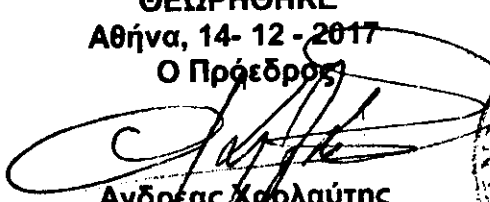
19. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι, ρυθμίσεις που περιέχονται σε Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, όπως στην τιθέμενη με το ερώτημα, αφορούν προσωπικό που εμπίπτει σε φορείς του δημόσιου τομέα και προβλέπουν αποκλίσεις από τις θεσπισθείσες στο άρθρο 7 του ν.4354/2015 ρυθμίσεις μισθολογικού περιεχομένου και όρων αμοιβής του

προσωπικού των ανωτέρω φορέων, δεν ισχύουν και δεν παράγουν έννομες συνέπειες.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 14- 12 - 2017

Ο Πρόεδρος

Ανδρέας Καρλαύτης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Εμμανουέλα Ν. Πανοπούλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.